

ת"פ 36749/09/11 - מדינת ישראל נגד דוד דהן, אכסניית שער דוד בע"מ, מעדנית שער דוד בע"מ

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 36749-09-11 מדינת ישראל נ' דהן ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י עו"ד ג'ניה קליימן

המאשימה

נגד

1. דוד דהן
2. אכסניית שער דוד בע"מ
3. מעדנית שער דוד בע"מ ע"י עו"ד מיכאל עירוני

הנאשמים

גזר דין

רקע

נאשמות מס' 2 ו-3 הן חברות ונאשם מס' 1 (להלן: **הנאשם**) היה מנהלן בתקופות הרלוונטיות.

הנאשמים הורשעו, על פי הודאתו של הנאשם בביצוע עבירות של מרמה ותחבולה, השמטת הכנסה מדו"ח והכנת פנקסי חשבונות כוזבים, הכל במטרה להתחמק מתשלום מס הכנסה כחוק.

ואלו עובדות האישום:

בזמנים הרלוונטיים לאישום החזיק הנאשם בשתי חנויות ברחוב המלך דוד בירושלים, האחת אשר שמשה כקיוסק והשניה שמשה גלריה, בה היה הנאשם דייר מוגן (להלן, בהתאמה: **הקיוסק והגלריה**).

בשנים 2002-2003 היו לנאשמת מס' 2 הכנסות כוללות של כ- 120,000 ש"ח, עליהן לא דיווחו הנאשמים.

בתקופה שבין יום 22.6.04 ועד אוקטובר 2007 השכיר הנאשם באמצעות נאשם מס' 2 את הקיוסק לאחרים בעבור סכום כולל של 371,500 ש"ח. הנאשם הוציא חשבוניות מס של נאשמת מס' 2 כנגד דמי השכירות אותם קיבלו הנאשמים, אך הנאשמים לא דיווחו על ההכנסות.

הנאשם השכיר את הגלריה באמצעות נאשמת מס' 2 בחודשים אוגוסט וספטמבר 2006 בעבור סכום של 20,143 ש"ח. הנאשם הוציא חשבוניות מס של נאשמת מס' 2 כנגד הסכום, אך הנאשמים לא דיווחו על ההכנסות.

ביום 14.10.07 נכרת הסכם בין הנאשם, באמצעות נאשמת מס' 3, ובין אחרים, לפיו הנאשם יפנה את הגלריה בעבור

תמורה כספית. הנאשם קיבל בתמורה בחודש אוקטובר 2007 סכום של 80,000 ש"ח וסכום נוסף של 300,000 דולר שתחילה הוחזק בנאמנות אצל עו"ד, ובהמשך הועבר לנאשם.

הנאשמים לא דיווחו על הכנסות אלו.

סך הכל העלימו הנאשמים הכנסות בסכום כולל של כ- 590,000 ש"ח ועוד 300,000 דולר.

הודאת הנאשם באה במסגרת הסדר טיעון, על פיו עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש של שמונה חודשי מאסר בפועל והנאשם לא הוגבל בטיעונו. להשלמת התמונה אוסיף, כי עד לאחרונה נשמע התיק לפני כב' הש' ח. לומפ והועבר אלי לרגל קידומה לבית המשפט המחוזי. הסדר הטיעון שבין הצדדים הושג בעקבות הליך גישור לפני כב' הש' ש. הרבסט.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה עתרה להשית על הנאשם את הרף הגבוה של ההסדר, קרי שמונה חודשי מאסר, וקנס גבוה. בטיעונה הפנתה לחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, לנזקים שנגרמו כתוצאה מהן ולעברו הפלילי של הנאשם. לדברי ב"כ המאשימה, המאשימה הגיעה להסדר מקל, בשל קשיים שעמדו לפניה במהלך שמיעת התיק, ובהם קושי באיתור עדים.

ב"כ הנאשם ביקש להמנע מלהשית על הנאשם עונש של מאסר ממש ולהסתפק במאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. בטיעונו הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, העולות מתסקיר שירות המבחן ומתיעוד רפואי שהוצג לממונה על עבודות השירות.

הנאשם ביקש לומר את המילה האחרונה. בדבריו התייחס לעוולות שונות שנגרמו לו, ולכך שרכושו נגזל על ידי יזמים אשר הקימו בית מלון בנכס בו היה דייר מוגן.

מתחם העונש

חומרת מעשי הנאשמים ברורה: הנאשם הפיק הכנסות שונות באמצעות נאשמות מס' 2 ו- 3 לאורך תקופה של כחמש שנים, בסכום כולל שמעל 1.5 מליון ש"ח.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשם, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הצבורית. המעשים גרעו מן הקופה הצבורית סכום ניכר, ועד היום הנאשם לא שלם את חובו לקופה הצבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע נאשמים מבצוע עבירות דומות.

עם זאת, העבירות בהן הורשע הנאשם בוצעו בחוסר תחכום, והתמצו בהשמטת חלק מהעסקאות אותן ביצע, ואין אינדיקציה לעבירות נלוות. כמו כן, מבלי להקל ראש בעבירות, רוב סכום ההעלמה, 300,000 דולר, הוא הכנסה ממכירת זכות דיור מוגן (פינוי הגלריה) ויתר ההכנסות אינן בצד הגבוה, בשים לב לכך שהופקו לאורך כחמש שנים.

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר מבצעהן. בפסיקה ניתן דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי

ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מהן. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבותיו האישיות של העברין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מ"י:

כבר נפסק לא אחת כי יש להתייחס לעבריינות המס בחומרת יתרה, הן לנוכח פגיעתה הישירה בכיס הציבורי, והן לנוכח פגיעתה העקיפה בכיסו של כל אזרח ואזרח ... על יסוד גישה זו, הותוותה בפסיקה מדיניות ענישה, אשר לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס, תוך מתן עדיפות לשיקולי ההרתעה והגמול, ולבכרם על פני נסיבותיו האישיות של העברין.

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם את העבירות הוא מאסר, לתקופה שבין מספר חודשים ועד שנה וכן קנס כספי.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירה

הנאשם יליד 1957, גרוש ואב לשמונה ילדים (משתי מערכות נישואין).

לחובת הנאשם הרשעות קודמות רבות:

בין השנים 1971-2004 הורשע הנאשם ב- 14 הליכים שונים, בביצוע עבירות רבות של אלימות, איומים, גניבה, מרמה, הסגת גבול ועוד. בין היתר, הנאשם נדון לשלושה מאסרים לתקופות קצרות.

בשנת 2012 הורשע הנאשם בעבירה של אי הגשת דו"חות מס הכנסה במועד ונדון לשל"צ.

בשנת 2014 הורשע הנאשם בעבירות תקיפה, איומים וסחיטה ונדון לשל"צ.

בשנת 2015 הורשע הנאשם בעבירות שונות ובהן אלימות, היזק לרכב ואיומים, ונדון לששה חודשי מאסר שרוצו בעבודות שירות.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם מוכר כנכה בשיעור 100% ומתקיים מקצבאות של הביטוח הלאומי. כן עולה, כי מדובר באדם הנוטה לפעול באופן אימפולסיבי וכוחני, מבלי שרואה את הקשיים שבהתנהלותו ומטיל את האחריות למעשיו על גורמים חיצוניים.

להערכת שירות המבחן, הנאשם הפיק תועלת מעונש של מאסר בעבודות שירות אשר הוטל עליו בתיק קודם, וההמלצה היא להשית עליו עונש דומה גם במקרה זה. מנגד צוין, כי הנאשם לא השלים של"צ אשר הושת עליו בתיק קודם.

מטיעוני ב"כ הנאשם עולה, כי הנאשם שקוע בחובות ומתנהלים נגדו הליכי גביה של הוצאה לפועל וכי כיום הנאשם נמצא בהליכי פשיטת רגל.

בטרם הועבר התיק אלי, הופנה הנאשם על ידי המותב שקדם לי לקבלת חוות דעת לבחינת התאמתו לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות. התקבלו מספר חוות דעת, מהן עולה כי הנאשם אינו מתאים לרצות מאסר בדרך של עבודות

שירות, בשל מצבו הבריאותי. חוות הדעת האחרונה, מיום 20.12.16 קובעת, כי הנאשם סובל מיתר לחץ דם, ממחלת לב איסכמית ומבעיות פסיכיאטריות. לאור אלו נמצא הנאשם לא כשיר לביצוע עבודות שירות. לצד זאת נאמר, כי ניתן לזמן את הנאשם לבדיקה חוזרת בעוד כחצי שנה.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו ואת נסיבותיו האישיות, ובכלל זה מצבו הבריאותי והכלכלי. עם זאת, לאור הפסיקה המנחה אליה התייחסתי למעלה, משקלם של נתונים אלו אינו מכריע.

נתתי משקל לחלוף הזמן שבין ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום. מנגד, משקלו של חלוף הזמן מאז הגשת כתב האישום אינו רב: בתיק זה התקיימו למעלה משלושים ישיבות, וישיבות רבות, לרבות ישיבה אחת שנקבעה לשמיעת הוכחות ביום 30.10.14, לא התקיימו או שלא היה בהן כדי לקדם את התיק, מטעמים הקשורים בנאשם.

לחובת הנאשם זקפתי את עברו הפלילי המכביד והמגוון. אמנם עיקר עברו הפלילי של הנאשם הוא מלפני תקופה משמעותית, אך גם בשנים האחרונות הורשע הנאשם בעבירות חמורות ונדון בגין למאסר (שרוצה בעבודות שירות).

נתון מחמיר נוסף הוא העובדה שעד היום הנאשם לא שילם את חוב המס. המדובר בנתון משמעותי בתיקי מס, שכן הבעת החרטה של עבריין מסים אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חוב המס.

אני ער לאפשרות, כי חוב המס לא שולם בשל חסרון כיס של הנאשם, אשר נמצא בהליכי פשיטת רגל ומצבו הכלכלי בכי רע. הפסיקה קובעת, כי לא ניתן לתת משקל לענין זה. ר' למשל רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל, שם נפסק בעניינו של מי שקיבל הפטר מתשלום חוב מס:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721, 727 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 217-218 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העבריין מטרתה להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כיצד קביתת משפט השלום בקביעתו כיאתאי-הסרתה המחדל מצידו שלהמבקש שישלם שיקול רלוונטי לחומרה, ואין לקבל את ההטענות כי אין לנתן זהכלמשקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את המחדל.

נתתי דעתי לכך שהמותב הקודם אשר דן בתיק, כב' הש' ח. לומפ, הפנה את הנאשם לממונה על עבודות השירות ואף דחה את הדיונים מספר פעמים לשם קבלת חוות דעת (ר' החלטות מימים 11.4.16, 31.5.16, 13.7.16 ו- 18.7.16. עולה מכך שהמותב הקודם סבר כי מדובר בעונש הולם, ונוצרה אצל הנאשם ציפיה כי זה יהיה עונשו. משכך, לו היה הנאשם נמצא מתאים לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות, הייתי נתן לנתון זה משקל רב בגזירת העונש. ועם זאת,

למרות הדחיות הרבות שנתנו, הנאשם לא נמצא מתאים לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות. גם כב' הש' לומפ קבעה, בדיון ביום 18.7.16, כי היא נותנת לנאשם הזדמנות אחרונה לקבל חוות דעת חיובית של הממונה.

במצב דברים זה, לא ראיתי אפשרות להשית על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות ולא ראיתי הצדקה לדחיית הדיון בששה חודשים נוספים לשם בחינה מחודשת של התאמתו של הנאשם לריצוי מאסר בדרך זו. משכך, יש להשית על הנאשם עונש מאסר, אשר ירוצה במתקן כליאה ממש. בקביעת משך המאסר אביא בחשבון את העובדה שנוצרה אצל הנאשם ציפיה לרצות עונש מאסר בעבודות שירות, ואגזור עליו עונש השקול לששה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

לאור העובדה שנאשמות מס' 2 ו-3 הן חברות לא פעילות, אגזור עליהן קנסות סמליים.

לפיכך גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם מס' 1:

- א. שלושה וחצי חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 1.3.17.
- ב. ששה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 15,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס יחולק לעשרים תשלומים. תשלום ראשון עד ליום 1.3.17 ויתר התשלומים עד הראשון בחודשים שלאחר מכן.

נאשמות מס' 2 ו-3:

קנס בסך 1,000 ש"ח כל אחת. הקנס ישולם עד ליום 1.3.17.

הנאשמים יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירותי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר במגרש הרוסים בירושלים עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ב"כ הנאשם ידאג להעביר לשב"ס תיעוד רפואי עדכני של הנאשם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י' טבת תשע"ז, 08 ינואר 2017, במעמד הצדדים.